



Az oktatási egyenlőtlenségek és a korai iskolaelhagyás (drop out) társadalmi aspektusai

szakirányú továbbképzési szak

A képzés szakmai felelőse: **ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar**

Az Oktatási Hivatal nyilvántartásba vételi száma: **FNYF/1662-4/2017.**

A szakirányú továbbképzés megnevezése:

az oktatási egyenlőtlenségek és a korai iskolaelhagyás (drop out) társadalmi aspektusai

A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

magyarul: az oktatási egyenlőtlenségek és a korai iskolaelhagyás megelőzésének specialistája

angolul: specialist in prevention of educational inequalities and early school leaving (drop-out)

A szakirányú továbbképzés képzési területe: pedagógusképzés

A felvétel feltételei:

Pedagógusképzésben szerzett, legalább alapképzési oklevél, ide számítva a szociálpedagógia szakot is, illetőleg az ezeknek megfeleltethető, korábbi egyetemi vagy főiskolai oklevél.

A képzési idő, félévekben: 2 félév

A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

A képzés célja:

Akkreditált két féléves programunk a legfrissebb nemzetközi és hazai elméletekre és jó gyakorlatokra támaszkodva bevezetést ad az oktatási egyenlőtlenségek és a lemorzsolódás szerteágazó problematikájába, a korai iskolaelhagyás megelőzésének sikeres európai és hazai gyakorlataiba, miközben gyakorlati foglalkozások és esetmegbeszélések segítségével a hallgatókat felkészíti a korai iskolaelhagyás megelőzését célzó fejlesztő és közvetlen nevelési/pedagógiai munkába.

Megszerezhető ismeretek, tudáselemek:

Az oktatási egyenlőtlenségek és a korai iskolaelhagyás megelőzésének specialistája elsajátítja

az oktatási egyenlőtlenségek eredetét, társadalmi, közösségi, családi és egyéni működés módjait magyarázó pedagógiai, szociológiai, nevelésszociológiai és szociálpszichológiai, pedagógiai pszichológiai elméleteket,

a korai iskolaelhagyás eredetét, a társadalmi, közösségi, családi és egyéni összetevőit magyarázó kulturális, pedagógiai, nevelésszociológiai, szociálpszichológiai és további pszichológiai elméleteket,

a különböző családi rendszerek sajátosságait és azok szocializációs hatásait, valamint ezeknek az oktatásban megnyilvánuló hatásait,

az előítéletek kialakulására és fennmaradására vonatkozó legfontosabb szociálpszichológiai elméleteket, valamint ezek hatását a tanulók társas kapcsolataira, tevékenységére és eredményességére az oktatásban,

a szelekciós és szegregációs mechanizmusokat az oktatásban, különös tekintettel az oktatás hazai világára,
széles körben mindezen jelenségek megelőzésének, szükség esetén kezelésének elméleti modelljeit és hatékony gyakorlatát nemzetközi és hazai kontextusban egyaránt,
a család és az iskola kapcsolatának az oktatásban maradás és a tanulói teljesítmény növelése érdekében megvalósítható módszereit,
a méltányosság és eredményesség integrálásának hazai és nemzetközi környezetben hatékony példáit, elméleti modelljeit és jó gyakorlatát a társadalompolitika, az oktatáspolitikai, az iskolák, a családok és az egyes tanulók szintjén;

Az oktatási egyenlőtlenségek és a korai iskolaelhagyás megelőzésének specialistája képes

azonosítani a magyar oktatási rendszerben és konkrétan saját iskolájában a társadalmi előnyöket fenntartó folyamatokat,
felismerni a diverzitás értékeit és a sokféleség-szemlélet szükségességét,
a multikulturális tanulási környezet alakításához szükséges folyamat megtervezésére a saját területén,
a tanulók veszélyeztetettségét a korai iskolaelhagyást illető helyzetek felismerésére,
olyan módszereket használni, amelyekkel hatékonyan megelőzhető vagy korrigálható a korai iskolaelhagyás,
felismerni azokat a mechanizmusokat, jelenségeket, amelyek az iskolai szelekciót és szegregációt eredményezik,
reflektálni a saját kulturális keretére, társadalmi státuszának a hatására,
reflektálni saját attitűdjeire, prekoncepcióira és sztereotípiáira és a pedagógiai tevékenysége szempontjából leginkább hasznos módon kezelni, valamint mindezekhez a képességekhez a tanítványait hozzásegíteni,
a család – a tanuló helyzetéhez alkalmazkodó pedagógusi szerep végiggondolására,
a családi kultúrák és az iskolai kultúra közti inkongruencia elemzésére és a kultúraazonos pedagógiai gyakorlat szükségességének felismerésére,
értelmezni és elemezni a méltányossághoz kapcsolódó jelenségeket az oktatási rendszerben,
a méltányosság szempontjából jó gyakorlatnak tekinthető módszereket, eljárásokat felismerni, nyitott közeg esetén bizonyos elemeket alkalmazni,
a hazai és nemzetközi jó gyakorlatokat kritikai szemlélettel elemezni, ezeket a saját gyakorlattal összevetni;

Személyes adottságok, készségek

A jelentkezőtől elvárt személyes adottságok

elkötelezett a társadalmi esélyegyenlőség iránt,
nyitott a diverzitás formáinak és összetettségének megértésére,
nyitott a sokféleségből eredő és az azokkal kapcsolatos különböző attitűdök összefüggésrendszerének és okainak feltárására,
felismeri, hogy a sokféleség iskolai reprezentációja valójában a társadalmi integráció alapja, a tanári és tanulói eredményesség egyik meghatározó eleme,
az iskolában található sokféleséget kiaknázandó lehetőségnek is tekinti, miközben igyekszik a nehézségekkel tudatosan bánni,
nyitott a korai iskolaelhagyás jelenség fontosságának, általános és konkrét (helyi) jellemzőinek felismerésére,
motiválttá válik a drop-out, annak intézményi szintű, tanári együttműködéseken alapuló, valamint egyéni pedagógiai kezelésére,
tisztelőben tartja az emberi jogokat, az emberek közötti egyenlőséget és az emberi méltóságot, törekszik az előítéletes attitűdök megváltoztatására,
nyitott mások és más kultúrák, identitások és értékvilágok megértésére és elfogadására,
érzékeny a társadalmi/szociális diszkrimináció és igazságtalanságok minden formájára,

kialakítja azt az attitűdöt, amely a szegregáció minden formáját problematikusnak tartja, elismeri és elfogadja a méltányosság elvének fontosságát az oktatásban, nyitott új módszerek alkalmazására, melyek a méltányosság és eredményesség elősegítését teszik lehetővé, érzékeny, reflektív és aktív az oktatási egyenlőtlenségek terén, igyekezik felismerni és alkalmazni a személyes cselekvési lehetőségeit.

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben

Az oktatási egyenlőtlenségek és a lemorzsolódás problematikájának, társadalmi aspektusainak a megértése, a korai iskolaelhagyás megelőzése módszereinek, gyakorlatainak az ismerete nélkülözhetetlen a közvetlen nevelési, oktatási, fejlesztési munkát végző, valamint az oktatást segítő, irányító intézményekben. Így az iskolákban, a formális és nonformális oktatásban, a pedagógiai szakszolgálatokban (pályaorientáció, tehetségkoordinátor, nevelési tanácsadás), családsegítő központokban, gyermekjóléti intézményekben, speciális nevelőintézményekben, az oktatással foglalkozó civilszervezetekben, tanodákban, önkormányzatok oktatásért felelős egységeiben, a Klebelsberg Központokban, Pedagógiai Oktatási Központokban .

A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditértékek

Elméleti ismeretek és tárgykörök - 20 kredit

Az egyenlőtlenségek különböző formái és az iskola; a korai iskolaelhagyás jelensége és tendenciái, szelekció és szegregáció az oktatásban;
Család, kultúra, társadalmi státusz, tanulás
Eredményesség, méltányosság és jó gyakorlatok az oktatásban

Módszertani kurzusok - 8 kredit

Esetvezetés/megbeszélés
Művészeti narratívák az oktatási egyenlőtlenségekről

Szakmai gyakorlati képzés - 24 kredit

A diverzitás megjelenése az iskolarendszerben és az iskolában
Előítélet-csökkenés, emberi és állampolgári jogok
Előítéletek és társadalmi identitások
A családi kultúrák megismerési lehetőségei; stratégiák a korai iskolaelhagyás megelőzésére
Pedagógiai fejlesztések a gyakorlatban

Szabadon választható tárgyak - 3 kredit

Szakedolgozat kreditértéke: 5 kredit

Jelentkezési díj: 7.000 Ft

Tervezett munkarend/képzési napok: Félévente négy hónapon át, havonta egyszer péntek-szombati napokon (összesen 8 + 8 nap), egész nap.

Írányszám: 25 < 30 A képzés csak abban az esetben indul, amennyiben a jelentkezések száma eléri az indításhoz szükséges irányszám alsó határát.

Óra és vizsgaterv:

ssz.	cím	jelleg*	kredit	féléves óraszám	értékelés formája*	ajánlott félév**	előfeltételek***
1.	Az egyenlőtlenségek különböző formái és az iskola	ea	4	10	koll	1	–
2.	A diverzitás megjelenése az iskolarendszerben és az iskolában	gy	4	15	gyj	1	–
3.	A korai iskolaelhagyás jelensége és tendenciái	ea	4	10	koll	1	–
4.	Előítélet-csökkenés, emberi és állampolgári jogok	gy	4	10	gyj	1	–
5.	Előítéletek és társadalmi identitások	gy	4	15	gyj	1	–
6.	Szelekció és szegregáció az oktatásban	ea	4	10	koll	1	–
7.	Esetvezetés/-megbeszélés	gy	4	10	gyj	1	–
8.	Művészeti narratívák az oktatási egyenlőtlenségekről	gy	4	10	gyj	2	–
9.	Család, kultúra, társadalmi státusz	ea	4	10	koll	2	–
10.	A családi kultúrák megismerési lehetőségei	gy	4	10	gyj	2	–
11.	Stratégiák a korai iskolaelhagyás megelőzésére	gy	4	10	gyj	2	–
12.	Eredményesség, méltányosság és jó gyakorlatok az oktatásban	gy	4	10	gyj	2	–
13.	Pedagógiai fejlesztések a gyakorlatban	gy	4	15	gyj	2	–
14.	Szakedolgozat ²	ef	5	–	min (2)	2	–
	szabadon választható kurzusok		3			–	–
	Összesen		60	145			

ea= előadás, gy=gyakorlat, szem=szeminárium, tr=tréning, sz=szigorlat, ef=egyéni felkészülés; gyj=gyakorlati jegy, koll=kollokvium, min(2)=kétfokozatú minősítés, min(3)=háromfokozatú minősítés.